

Skolenettverket «Læring i friluft» - Mer og bedre utetid Nord-Troms Friluftsråds samarbeid med skolene

Mål – Hva ønsker vi å oppnå?

<u>Det enkleste:</u>	Samarbeide om arrangement og aktiviteter som ønskes gjennomført på skolene. Hvilke avklares gjennom et felles «årshjul». (F.eks. Full Fræs, Friluftscamp for 9. klassetrinn, Opptur etc.)
<u>Midt i mellom:</u>	Samarbeide og drøfte i fellesskap hvordan det arbeides med å nå kompetansemål innen friluftsliv som framgår av Kompetanseløftet og lokale læreplaner. En felles arbeidsplan settes opp med utgangspunkt i kompetansemålene slik de framgår lenger ned i notat.
<u>Det vanskeligste:</u>	La «Læring i friluft» bli en del av hele skolens arbeidsmetode, der det å avklare hvor undervisningen skal være legges til grunn for alle klassetrinn, i alle fag og til alle årstider.

Forslag til felles mål: Klarer vi å oppnå skoler i Nord-Troms som er god på alle de tre punktene?

Hvilken skole er dere?

Kanskje vi kan grovt sett kan plassere skolene i følgende tre grupper:

1. **Klasseroms-skolene.** Skoler som gjennomfører det aller meste av sin undervisning innendørs.
2. **Ildsjel-skolene.** Skoler med engasjerte lærere som er flinke til å ta med elevene ut, men som sliter med å få med resten av kollegaene.
3. **Ryggrad-skolene.** Skoler med en klar filosofi om bruk av læresteder i nærmiljøet i tillegg til bare skolebygget, der læring i friluft er en del av skolens filosofi og måte å arbeide på.

Hvilken skole er dere? Er det et mål å havne mest mulig i gruppe 3?

Læring i friluft – Hva mener vi med det?

- Skoler som jobber med **læring i friluft** stiller seg ofte spørsmålet HVOR undervisningen bør gjennomføres for at elevene skal tilegne seg læringsmålene best. Friluftsrådet har som mål å stimulere skoler til mer stedsbasert læring, dvs. med kartlegging og bruk av læresteder i skolens nærmiljø.
- Hvorfor **læring i friluft**? Her er noen sentrale argumenter:
 1. Gir mer fysisk aktivitet.
 2. Bidrar til mer variasjon i undervisningen.

3. Fører til mer samarbeid.
4. Fører til økt engasjement.
5. Uteskole er sosialt og inkluderende.
6. Virkelighetsnær undervisning. Lærer om virkeligheten i virkeligheten.

Har dere flere argumenter som passer med deres erfaringer?

Hvilket klasserom?

Velger du det som mangler vegger og har himmelen som tak:

- Bidrar du til å gjøre skoledagen mer variert både for deg som lærer og for elevene.
- Opplever du at elevene engasjerer seg på en annen måten enn innendørs.
- Legger du forholdene til rette for mer og bedre samarbeid.
- Bryter du opp en stillesittende skoledag med verdifull fysisk aktivitet.
- Lar du frisk luft og naturopplevelser bli en del av skoledagen.
- Får elevene lære om virkeligheten i virkeligheten

«Læring i friluft» passer i alle fag, for alle klassetrinn og til alle årstider.

Noe for din skole? Bli med i vårt nettverk ved å sende epost til Nord-Troms Friluftsråd post@utinord.no eller bli med i gruppa «Læring i friluft Nord-Troms» på Facebook.

Samtlige skoler har fått kortet for utdeling til sine lærere.

Hvordan skal vi samarbeide når tiden er knapp og avstandene lange?

Friluftsrådet forplikter seg til:

1. Koordinere skolenettverket.
2. Skaffe ressurser som kommer skolene/nettverket til gode.
Så langt har friluftsrådet kr 108.000,- som kan brukes til tiltak som kan føre til mer og bedre uteskole. Friluftsrådet har også midler som kan brukes til å arbeide med marin forsøpling og til å gjennomføre «Full Fræs» – friluftskamp for ungdomsskoler.

Skolene forplikter seg til:

1. Delta i skolenettverket med sin(e) kontaktperson.

2. Videreformidle kunnskap til sine kollegaer på egen skole og prøve å bidra til mest mulig «læring i friluft».
3. Følge opp nettverkets arbeidsprogram, som nettverket lager i fellesskap.

Kompetansemål og friluftsliv - Kroppsøving

Kompetanseløftet og lokale læreplaner er retningsgivende for arbeidet. Nettverket Læring i friluft har som mål å motivere og veilede hverandre i arbeidet, slik at målene nås på en god måte.

Her er noen av kompetansemål som skolene er pliktig til å følge:

Etter 4. klassetrinn:

Friluftsliv ikke særskilt nevnt, men under kroppsøving står følgende:

- Leke og være med i aktiviteter i varierte miljø.
- Vanntilvenning med ulike aktiviteter i vann. Bli svømmedyktig. Trygg ferdsel ved og på vann.
- Arbeide med småredskaper.
- Bruke ski og skøyter.
- Lage og bruke enkle kart for å orientere seg i nærområdet.
- Bruke klær, klær og enkle bruksredskaper for å oppholde seg i naturen på en trygg og funksjonell måte.
- Samtale for regler som gjelder for opphold i naturen, og kunne praktisere sporløs ferdsel

Etter 7. klassetrinn:

Retningsgivende:

- Gi elevene kompetanse som trengs for å kunne ferdes i og verdsette opphold i naturen.
- Det skal legges vekt på lokale friluftslivstradisjoner, bruk av nærmiljøet og hvordan en kan orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.

Mål for opplæringen:

- Orienter seg ved hjelp av kart i kjent terreng.
- Fortelle om lokale friluftslivstradisjoner.
- Være med i ulike friluftslivsaktiviteter og praktisere trygg ferdsel under varierte værforhold.
- Planlegge og gjennomføre overnattingstur.
- Praktisere noen aktiviteter med røtter i samisk tradisjon.
- Utføre enkel førstehjelp.
- Praktisere ski- og skøyteaktiviteter der forholdene ligger til rette for det.

8.-10. klasse

Retningsgivende:

- Gi elevene kompetanse som trengs for å kunne ferdes i og verdsette opphold i naturen.
- Det skal legges vekt på lokale friluftslivstradisjoner, bruk av nærmiljøet og hvordan en kan orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.

Mål for opplæringen:

- Orienter seg ved bruk av kart og kompass i variert terreng og gjøre greie for andre måter å orientere seg på.
- Praktisere friluftsliv i ulike naturmiljø og gjøre greie for allemannsretten.

- Planlegge og gjennomføre turer til ulike årstider, også med overnatting ute.

Kompetansemål og friluftsliv – Mat og helse

Etter 4. klassetrinn:

- Beskrive samisk mattradisjon og hvordan mattradisjoner har sammenheng med natur og levevis.

Etter 7. klassetrinn:

- Lage samisk mat og gjøre rede for noen trekk ved samisk matkultur.
- Lage mat i naturen og bruke naturen som ressurs.

Sammendrag – Forslag til «årshjul» og arbeidsprogram for «Læring i friluft»

1. Notatet med arbeidsprogram drøftes på samtlige skoler i nettverket. Dette for å få ut informasjon om «Læring i friluft». Hensikten er å oppnå forankring og deltakelse som involverer ledelsen og alle øvrige ansatte.
2. Skolene kartlegger hvordan det i dag arbeides med uteskole, bruk av andre læresteder i nærmiljøet enn skolebygningen, friluftsliv i skolen og fysisk aktivitet.
3. Skolene drøfter målet om «Læring i friluft for alle klassetrinn i så mange fag som mulig og til alle årstider».
4. Stortinget har vedtatt minst én time daglig fysisk aktivitet for alle elever. Skolene drøfter dagens situasjon, muligheter, planer, utfordringer og behov i forhold til dette.
5. Ungdomsskolene drøfter om de vil være med på «Full Fræs – friluftskamp for ungdomsskoler», våren 2019.
6. Ungdomsskolene drøfter om de vil være med på Friluftscamp for 9. klassetrinn juni 2019.
7. Skolene drøfter om de ønsker å benytte seg av undervisningsopplegg marin forsøpling som er utarbeidet av Skjervøy barneskole og Reisa montessoriskole.

Hugo Tingvoll, 26. okt. 2018

Daglig leder

Nord-Troms Friluftsråd

Mobil: 975 20 450

Epost: hugo@utinord.no